



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 24 czerwca 2016 r.

Pozycja 43

POSTANOWIENIE

z dnia 22 czerwca 2016 r.

Sygn. akt K 39/13

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka – przewodniczący
Julia Przyłębska
Andrzej Rzepliński – sprawozdawca
Piotr Tuleja
Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 czerwca 2016 r., wniosku Zrzeszenia Związków Zawodowych Służby Celnej Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej o rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 3 marca 2015 r. w sprawie K 39/13 (Dz.U.334),

po s t a n a w i a:

na podstawie art. 107 ust. 1 i 2 ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (j.t. Dz.U.2016.293) odmówić wyjaśnienia wątpliwości co do treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 3 marca 2015 r. w sprawie K 39/13 (Dz.U.334).

UZASADNIENIE

I

1. Ogólnokrajowe organy Zrzeszenia Związków Zawodowych Służby Celnej Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej (dalej: wnioskodawcy), na podstawie art. 107 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (j.t. Dz.U.2016.293), wniosły 18 maja 2016 r. o rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści lit. b sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 3 marca 2015 r. w sprawie K 39/13, zgodnie z którym „Art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2013 r. poz. 667, 675, 1623 i 1717 oraz z 2014 r. poz. 502, 696 i 1822): (...) w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1404 oraz z 2014 r. poz. 486, 1055, 1215, 1395 i 1662) są niezgodne z art. 32 Konstytucji”.

1.1. Zdaniem wnioskodawców, wątpliwość co do treści lit. b sentencji wyroku w sprawie K 39/13 polega na tym, że stwierdzone przez Trybunał Konstytucyjny naruszenie art. 32 Konstytucji dotyczy: 1) funkcjonariuszy Służby Celnej, czyli ogółu funkcjonariuszy pełniących służbę w jednolitej formacji mundurowej, której powierzono zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U.2015.990, ze zm.; dalej: usc) albo 2) indywidualnie wyłącznie tych funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy osobiście realizowali, realizują bądź będą realizować zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 usc.

1.2. Wnioskodawcy wskazali, że wątpliwość ta ujawniła się w procesie stanowienia prawa, a jej konsekwencją może być wadliwe wykonanie wyroku w sprawie K 39/13 przez ustawodawcę oraz wtórna niekonstytucyjność prawa, godząca w konstytucyjne prawa podmiotowe funkcjonariuszy Służby Celnej.

1.3. Wnioskodawcy, w piśmie z 17 czerwca 2016 r., powtórzyli swoją argumentację i dodatkowo podnieśli, że Dyrektorzy Izb Celných nie są w stanie wskazać precyzyjnie spośród funkcjonariuszy Służby Celnej tych, którzy realizowali lub realizują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 usc.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 107 ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (j.t. Dz.U.2016.293; dalej: uTK z 2015 r.) „Na wniosek uczestnika postępowania skład orzekający, który wydał orzeczenie, na posiedzeniu niejawnym rozstrzyga, w drodze postanowienia, wątpliwości co do jego treści” (ust. 1). „Jeżeli wniosku o wyjaśnienie wątpliwości co do treści orzeczenia nie może rozpoznać skład orzekający wskazany w ust. 1, wniosek rozpoznaje taki sam skład” (ust. 2). Przepisy o podobnym brzmieniu były w ustawie z 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: uTK z 1997 r.). Jej art. 74 stanowił „Na wniosek uczestnika postępowania skład orzekający Trybunału, który wydał orzeczenie, na posiedzeniu niejawnym rozstrzyga postanowieniem wątpliwości co do jego treści” (ust. 1). „Jeżeli wniosku o wyjaśnienie wątpliwości nie może rozpoznać skład orzekający wskazany w ust. 1, wniosek powinien być rozpoznany przez taki sam skład” (ust. 2).

2. Ogólnokrajowe organy Zrzeszenia Związków Zawodowych Służby Celnej Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Związków Zawodowych Służby Celnej (dalej: wnioskodawcy) były uczestnikami postępowania w sprawie K 39/13¹. Nie ulega zatem wątpliwości, że podmioty te mają legitymację do wystąpienia z wnioskiem o rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści wyroku w sprawie K 39/13.

3. W niniejszej sprawie znajduje zastosowanie art. 107 ust. 2 uTK z 2015 r. Zgodnie z jego brzmieniem, jeżeli wniosku o wyjaśnienie wątpliwości co do treści orzeczenia nie może rozpoznać skład orzekający Trybunału, który wydał orzeczenie, wniosek rozpoznaje taki sam skład. Z tego względu wniosek o rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści wyroku

¹ Powołane orzeczenia TK pochodzą z *Orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór Urzędowy*, <http://otkzu.trybunal.gov.pl>

w sprawie K 39/13 rozpoznał Trybunał w takim samym składzie, choć nie tym samym, jak skład orzekający, który go wydał.

4. Na gruncie art. 74 ust. 1 uTK z 1997 r. Trybunał wyjaśniał, że potrzeba rozstrzygnięcia wątpliwości co do treści wydanego orzeczenia może wynikać z nie dość precyzyjnego tekstu orzeczenia, jego wadliwego rozumienia przez uczestnika postępowania, sprzecznych stanowisk uczestników co do jego treści lub wątpliwości co do wykonania (określonych bezpośrednich skutków prawnych) orzeczenia. Wykładnia orzeczenia Trybunału nie może prowadzić do nowego rozstrzygnięcia ani uzupełnienia poprzedniego rozstrzygnięcia. Zgłoszona Trybunałowi wątpliwość musi mieć istotny (poważny) i obiektywny charakter. Nie może to być wyłącznie subiektywna wątpliwość wnioskującego o dokonanie wykładni.

4.1. Przez „treść orzeczenia”, o której była mowa w art. 74 ust. 1 uTK z 1997 r., Trybunał rozumiał tylko sentencję orzeczenia, a więc rozstrzygnięcie Trybunału w rozumieniu art. 71 ust. 1 pkt 6 uTK z 1997 r. Wniosek taki potwierdzała interpretacja art. 190 Konstytucji, która determinuje rozumienie wyrażeń ustawowych. Moc powszechnie obowiązująca i ostateczność (art. 190 ust. 1 Konstytucji), wymogi co do ogłaszania (art. 190 ust. 2 Konstytucji), wejście w życie (art. 190 ust. 3 Konstytucji) oraz możliwość wznowienia postępowania (art. 190 ust. 4 Konstytucji) ustrojodawca wiąże tylko z orzeczeniami Trybunału w wąskim rozumieniu, a więc z rozstrzygnięciami, które podejmuje Trybunał w sentencji swoich orzeczeń.

4.2. Art. 190 Konstytucji nie odnosi się do uzasadnienia orzeczenia Trybunału, które przedstawia argumenty sędziów biorących udział w jego wydaniu na rzecz rozstrzygnięcia wyrażonego w sentencji orzeczenia. Istotą (treścią) orzeczenia Trybunału jest rozstrzygnięcie podjęte przez Trybunał w ramach przypisanych mu kompetencji, a nie jego uzasadnienie. Rozstrzygnięcie to z mocy Konstytucji ma moc powszechnie obowiązującą i jest ostateczne, a wątpliwości co do jego treści mogą być wyjaśnione przez skład orzekający Trybunału, który je wydał.

4.3. Wniosek o wykładnię orzeczenia Trybunału nie może zatem zmierzać do wyjaśnienia użytych w jego uzasadnieniu słów i terminów języka prawniczego ani do polemiki ze stanowiskiem Trybunału orzekającego w sprawie (zob. np. postanowienia TK z: 21 marca 2000 r. w sprawie K 4/99; 28 maja 2008 r. w sprawie K 2/07 i 5 listopada 2013 r. w sprawie SK 6/10 oraz Z. Czeszejko-Sochacki, L. Garlicki, J. Trzciński [w:] *Komentarz do ustawy o Trybunale Konstytucyjnym*, Warszawa 1999, s. 211; Z. Czeszejko-Sochacki, *Sądownictwo konstytucyjne w Polsce na tle porównawczym*, Warszawa 2003, s. 348-349; L. Garlicki, komentarz do art. 190, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, Warszawa 1999-2007, s. 7; P. Winczorek, *Komentarz do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku*, Warszawa 2008, s. 370.).

5. W związku z niemal identycznym brzmieniem art. 74 uTK z 1997 r. oraz art. 107 uTK z 2015 r. ustalenia te zachowują aktualność.

6. Odnosząc się do wniosku o rozstrzygnięcie wątpliwości przedstawionych przez wnioskodawców, Trybunał stwierdza, że treść sentencji wyroku w sprawie K 39/13 nie budzi wątpliwości. Przedstawiona przez wnioskodawców wątpliwość co do rozumienia lit. b. wyroku ma wyłącznie subiektywny charakter, co potwierdzają dołączone do wniosku opinie prawne i materiały z procesu legislacyjnego. W sentencji wyroku, oznaczonej jako lit. b., Trybunał jednoznacznie stwierdził, że „Art. 1, art. 18a ust. 1 i art. 18b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego

1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (...) w zakresie, w jakim wśród osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych pomijają funkcjonariuszy Służby Celnej, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (...) są niezgodne z art. 32 Konstytucji”. Wykonując wyrok Trybunału w sprawie K 39/13, ustawodawca ma szeroki margines swobody nowego ukształtowania świadczeń emerytalnych funkcjonariuszy celnych, którzy wykonują zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej w ochronie interesów fiskalnych Polski oraz Unii Europejskiej.

7. Konkludując, Trybunał stwierdza, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające rozstrzygnięcie wątpliwości przedstawionej przez wnioskodawców.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.